

TÜRKIYE

ÜLKE BİLGİ NOTU 2022

YAYINLAYAN

ULUSLARARASI GÖÇ ÖRGÜTÜ (IOM) ALMANYA

Charlottenstraße 68
10117 Berlin
Almanya
T. +49 911 43 000
F. +49 911 43 00 260

iom-germany@iom.int
<https://germany.iom.int/>

Bu proje, Almanya Federal Göç ve Mülteci Dairesi tarafından finanse edilmektedir (BAMF).

Bu Ülke Bilgi Notu'nda bulunan bilgiler iyi niyetle ve özenle araştırılmıştır. Ancak, IOM Almanya Ofisi herhangi bir hata veya eksiklik için sorumluluk veya yükümlülük kabul etmemektedir. Ayrıca, Ülke Bilgi Notu'nda sağlanan bilgilerden çıkarılan sonuçlar veya verilen kararlardan dolayı sorumlu tutulamaz.

Gönüllü geri dönüş ve yeniden entegrasyon hakkında daha fazla bilgi için lütfen www.Returning-fromGermany.de adresinde bulunan bilgi portalını ziyaret ediniz veya yerel geri dönüş ve yeniden entegrasyon ofisi ile temasa geçiniz.

Yayın tarihi: Temmuz 2022

İÇERİK

1. SAĞLIK _____
2. İŞGÜCÜ PİYASASI _____
3. KONUT _____
4. SOSYAL YARDIMLAR _____
5. EĞİTİM _____
6. ÇOCUK _____
7. İLETİŞİM BİLGİLERİ _____
8. ÖZET OLARAK _____

Sağlık Hizmetleri ile ilgili Genel Bilgiler

Türk sağlık sisteminden yararlanabilmek için kişilerin Türkiye Sosyal Güvenlik Kurumu'na (Sosyal Güvenlik Kurumu-SGK) kayıt yaptırmaları gerekmektedir. Genel olarak, Türk sağlık sistemi özel ve kamusal uygulama ve hizmetlerden oluşmaktadır. Kişilerin SGK'ya kayıtlı olması durumunda kamu hastanelerinde tedavi ücretsizdir. Özel sigortalar kapsamına göre pahalı tedavi masraflarını karşılayabilir. SGK bünyesinde aşılama, tanı amaçlı laboratuvar testleri, tıbbi muayeneler, doğuma hazırlık ve gebelik sonrası tedaviler ile acil tedavi hizmetleri ücretsizdir. Genel sağlık sigortasından (GSS) yararlanma katılım ücreti, yararlanıcının gelirine bağlıdır (TC Kimlik sahipleri için 150,12 TL'den başlamaktadır). Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı, Tel: 170 E-posta: diyih@csgeb.gov.tr

Tıbbi tesislerin ve doktorların mevcudiyeti

Yararlanıcılar SGK'ya kayıtlı tıbbi tesislerden, doktor muayenelerinden ve kamu hastanelerinden ücretsiz tedavi alabilirler. Reçeteli ilaçlar eczanelerden satın alınabilir ve kısmen SGK kapsamındadır.

Tıbbi tesislere erişim

SGK tıbbi hizmetlerinden yararlananlar, ilgili toplum sağlığı merkezinde veya devlet hastanelerinde ücretsiz tedavi alabilirler. Kişiler muayeneden sonra herhangi bir kayıt veya kabul prosedürü olmaksızın doğrudan eczane ile iletişime geçebilirler.

İlaçların mevcudiyeti ve maliyetleri

İlaç mevcudiyeti ve maliyetleri hakkında bilgiye eczanelerden kolayca ulaşılabilir. Her mahallenin en az bir eczanesi vardır. Bazı ilaçların reçeteye ihtiyacı vardır, bazıları ise reçete gerektirmez. İlaç fiyat listesi (2022) için linkten fazla bilgi alınabilir: <https://www.titck.gov.tr/dinamikmodul/100>

COVID-19 önlemleri hakkında genel bilgi

2. doz aşılardan ülke genelinde % 85,47 orana ulaşmasının ardından maske kullanımı zorunluluğu 27 Nisan 2022 tarihi itibarıyla kaldırılmıştır. Fakat pandemi başlangıcında yürürlüğe giren hizmetler halen devam etmektedir. Mevcut koronavirüs (COVID-19) salgınıyla mücadele etmek için Türk Hükümeti Sağlık Bakanlığı tarafından kurulan Bilim Komisyonu'nun tavsiyesi doğrultusunda önlemler almaktadır. Bu çerçevede, Sağlık Bakanlığı İletişim Merkezi (SABİM), beş dilde (İngilizce, Almanca, Fransızca, Arapça, Rusça) koronavirüs yardım hattı olarak hizmet vermek üzere ücretsiz bir telefon hattı hizmeti «184» sunmaktadır. Bu hattı kullananlar ilgili bir tercümana aktarılma talebinde bulunabilir. Mart 2021 ayı itibarıyla ilgili gereksinimleri karşılayan tüm vakıf hastaneleri ve özel sağlık kurumları pandemi hastanesi ilan edildi. Bu hastaneler, etkilenen hastalar için ücretsiz bir yoğun bakım ünitesi sağlar ve sağlık hizmetlerini ücretsiz olarak sunar. Covid-19 Rehberi'nde listelenen semptomları gösteren hastalar bu hastanelerde test edilecektir. Covid-19 tanımı gereği solunum örnekleri Halk Sağlığı Genel Müdürlüğü Mikrobiyoloji

Referans Laboratuvarı'nda (HSGM) SARS-CoV-2 açısından değerlendirilir. Bu laboratuvarlar yetkili illerde farklı hizmetler sunmaktadır. Covid-19 testleri ve tedavileri, hastaların SGK'ya kayıtlı olup olmadığına bakılmaksızın ücretsizdir. Aşağıdaki linklerden daha fazla bilgiye erişim sağlanabilir: Covid-19 yardım hattı: 184 Web: <https://covid19bilgi.saglik.gov.tr/tr/Covid-19-rehberi> (gelişmelere göre güncellenmektedir) <https://covid19.saglik.gov.tr/TR-66301/covid-19-rehberi.html>

Şu anda ülke genelinde 78 farklı ilde bulunan 460 farklı test merkezi bulunmaktadır. Bu rakamın dışında 101 test merkezi beş büyük şehirde bulunuyor: İstanbul, Ankara, İzmir, Adana ve Antalya. Yalnızca İstanbul'da bu tür merkezlerden 45 adet bulunmaktadır. Bunlar arasında devlet hastaneleri ve özel hastaneler, laboratuvarlar ve uluslararası havaalanları yer almaktadır. PCR testi için sertifika alan kurumlar şu bağlantıda listelenmiştir; <https://hsgm.saglik.gov.tr/tr/haberler/yetkilendirilmis-covi-d-19-tani-laboratuvarlari.html>

Geri dönenlerin erişimi

Uygunluk ve gereksinimler: Geri dönenlerin kayıt yaptırmaları için özel bir prosedür yoktur. SGK'ya kaydolduktan sonra yararlanıcının aile üyeleri (çocukları / eşleri) de kayıtlı kabul edilecek ve ücretsiz sağlık hizmetinden yararlanacaktır.

Kayıt prosedürü: Spesifik prosedürler yoktur. Geri dönenler ikamet ettikleri ildeki SGK acentesi aracılığıyla sağlık hizmeti başvurusunda bulunabilirler.

İstenen belgeler: Geçerli ikamet izni kartı veya Türk kimliği ve Başvuru formu (SGK ofislerinden alınabilir)

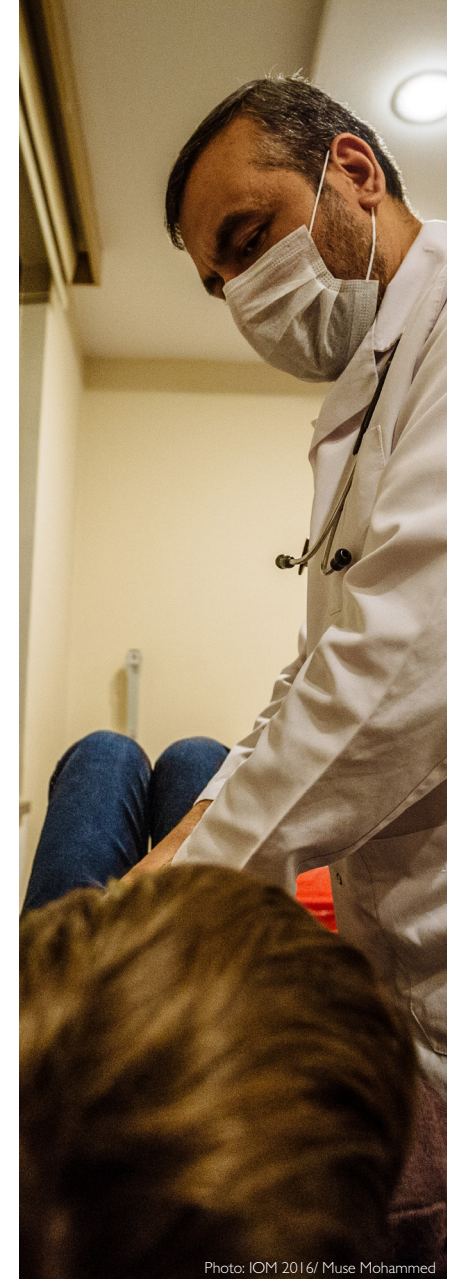

Photo: IOM 2016/ Muse Mohammed

2 İŞGÜCÜ PİYASASI

İşgücü piyasasına ilişkin genel bilgiler

Türkiye İstatistik Kurumu'na göre Türkiye'de kişi başı GSYİH 9.539 ABD dolarıdır (2021 sonu - <http://Data.tuik.gov.tr>). 2020 yılında işsizlik oranı %12,0 (2021) ve 25 yaş altı işsizlik oranı %22,6 iken istihdam oranı %45,2 oldu. Buna %62,8 erkek ve %28,0 kadın iş gücü dahildir. Kadınlar için işsizlik %14,7 ve erkek işsizliği %10,7 oldu. İstihdam oranı sektörlere bölünmüştür: tarım %17,2 sanayi %21,3, inşaat %6,2 ve hizmet sektörü %55,3 tür.

İş bulma

İş ilanları çevrimiçi iş arama sitelerinin (<https://www.kariyer.net/>) yanı sıra Türkiye İş Kurumu (İŞKUR) aracılığıyla da bulunabilir. İŞKUR, iş başvurularını kabul etmekte ve T.C. vatandaşlarına iş arama desteği sunmaktadır. Ek olarak, mesleki eğitimler/kurslar da sunmaktadır. Daha fazla bilgi için aşağıdaki adresi ziyaret edebilirsiniz: <https://www.iskur.gov.tr/>

Photo: Unsplash 2018/ alevijon.co

2 İŞGÜCÜ PİYASASI

İşsizlik desteği

Hizmet akdi sonlanan kişiler İŞKUR'un sağladığı işsizlik sigortası priminden faydalanabilmektedir. Özel işsizlik desteği, bankalar ve özel sigorta sistemleri tarafından sağlanmaktadır.

Faydalar ve Maliyetler

- 600 gün süre ile işsizlik sigortası primini ödeyen kişiler 180 gün boyunca işsizlik ödeneği alma hakkına sahiptir
- 900 gün süre ile işsizlik sigortası primini ödeyen kişiler 240 gün boyunca işsizlik ödeneği alma hakkına sahiptir
- 1080 gün süre ile işsizlik sigortası primini ödeyen kişiler 300 gün boyunca işsizlik ödeneği alma hakkına sahiptir

İstihdam Büroları

- Ankara: Atatürk Bulvarı No:133 Kızılay/Ankara, Tel: 0 312 425 06 86
- İstanbul: Lüleci Hendek Cad. No:4, Tophane İstanbul, Tel: 0 212 249 29 87 / 3 hat
- Bursa: Atatürk Cad. No: 104 Bursa, Tel: 0224 222 4325
- İzmir: 1362 Sok. No:29 Çankaya/İzmir, Tel: 0232 441 1885
- Adana: Kayalıbağ Mahallesi Ordu-1 Caddesi No:1 Seyhan/Adana, Tel: 0 322 323 84 44
- Şanlıurfa: Paşabağı Mah. 765. Sok. No:42/A Şanlıurfa, Tel: 0 414 313 15 17

İleri Eğitim ve Öğretim

Türkiye İş Kurumu (İŞKUR) aşağıdaki gibi mesleki eğitim, seminer ve kurslar sunmaktadır:

- İstihdam garantili işgücü yetiştirme

kursları

- Kendi işini kurmak isteyenlere yönelik meslek edindirme kursları
- meslek geliştirme kursları
- engellilere yönelik mesleki eğitim ve rehabilitasyon faaliyetleri
- hükümlülere mesleki eğitim
- işsizlik sigortası kapsamında işsizlere verilen eğitimler

Mesleki Eğitim ve Küçük Sanayii Destekleme Vakfı (MEKSA) Bu organizasyon, Türkiye genelinde şubeleri bulunan özel bir mesleki eğitim vakfıdır. Çok çeşitli eğitim fırsatları sunmaktadır.

- Cinnah Cad 09-10 06634, Cankaya /Ankara Tel: 0312 468 15 25 Fax 0468 58 97 , Emai: meksa@tr net, URL:www.meksa.org.tr
- Milli Eğitim Bakanlığı, Mesleki Eğitim

Geri dönenlerin erişimi

Uygunluk ve gereklilikler: Bir işverene bağlı olmayan bağımsız hizmet sunanlar kişiler bu program için uygun değildir. Buna rağmen, tam zamanlı çalışan ve düzenli maaş alan yararlanıcılar bundan faydalanabilir. Ortalama işsizlik ödeneği oranı net asgari maaşı geçmeyecektir.

Kayıt Prosedürü: Başvuru sahipleri işlerinden ayrıldıktan sonra 30 gün içinde Türkiye İş Kurumu Müdürlüklerine başvurmalıdır.

Gerekli belgeler: İşveren tarafından verilmiş fesih mektubu.

3 KONUT

Konaklama ile İlgili Genel Bilgiler

Elektrik ve su fiyatları gibi harcamalar tedarikçilerin tarifelerine bağlıdır. Bundan dolayı giderler şehirden şehire değişebilir. Şu anda hiçbir sosyal konut programı bulunmamaktadır. m² başına çeşitli şehirlerdeki fiyatlar Türk Lirası olarak aşağıdaki gibidir:

Satılık – m2/TL Kiralık – m2/TL

İstanbul 13.591 65

Ankara 5.947 28

İzmir 10.579 50

Antalya 11.369 82

Bursa 7.097 23

Daha fazla bilgi için:

<https://www.endeksa.com/tr/analiz/turkiye/endeks/satilik/konut>

<https://www.endeksa.com/tr/analiz/turkiye/endeks/kiralik/konut>

Kalacak Yer Bulma

Konutlar gazeteler, emlakçılar veya arkadaşlar aracılığıyla ilan edilir. Bir emlak acentesinin hizmetlerini kullanmak en verimli ve yaygın yoldur. Türkiye’de yaygınca bulunan birkaç emlak şirketinin web siteleri aşağıdaki gibidir:

<https://www.cb.com.tr/>

<https://www.kwturkiye.com>

<https://www.remax.com.tr/>

Sosyal Konut Yardımları

Türkiye’deki finans kuruluşlarının çoğu konut için kredi sunmaktadır. Çoğu, 5 ila 10 yıl arasında değişen geri ödeme modellerine sahiptir. Bir devlet inşaat

kurumu olan TOKİ aynı zamanda bankalardan daha uygun oranlarda kredi sağlamaktadır. Daha fazla bilgi için: <http://www.toki.gov.tr/>

Geri dönenlerin erişimi

Barınma hizmetleri yalnızca evsizler için mevcuttur. Geçici koruma ve barınma tesisleri yalnızca özel ihtiyaçları olan kişilere destek sağlar. Barınma hizmetleri hakkında daha fazla bilgi almak için: <https://ozelbarinmahizmetleri.gsb.gov.tr/>

Photo: Unsplash 2020/ Tolga Ahmetler

3 KONUT

Photo: Unsplash 2020/ Tolga Ahmetler

4 SOSYAL YARDIMLAR

Sosyal refah sistemi

Türkiye'deki istihdam ve sosyal güvenlik işlerinden Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı sorumludur. Başvuru sahiplerinin sosyal güvenlikten yararlanmak için Türkiye Sosyal Güvenlik Fonu'na (SGK) kayıt yaptırmaları gerekmektedir. Geri dönenler de bu sistemden yararlanabilir. Gerekli katılım ücreti, yararlanıcının bireysel gelirinine bağlıdır. Katılım oranı brüt gelirin %30'u olarak hesaplanır. Çalışanlar için çocuk yardımı ödeneği mevcuttur.

Geri dönenlerin erişimi

Uygunluk ve gereklilikler: Türkiye'de ikamet izni olan, kalıcı olarak (en az bir yıl süreyle) ikamet eden ve ülkelerinin mevzuatı uyarınca sağlık sigortası olmayan kişilerin aylık zorunlu bir ücret ödemesi gerekir. Faydalanıcıların sisteme kayıt olmaları ve sosyal güvenlik sisteminden / sağlık hizmetlerinden yararlanabilmeleri için en az 180 günlük sigorta primi ödemeleri gerekmektedir. Sigorta sistemi hemen devreye girecek ve faydalanıcılar işten ayrıldıktan sonra dahi, 6 ay boyunca sigorta hizmetinden yararlanabileceklerdir. Bu ödemelerin en az 60 günü tanı konmadan önce yapılmış olmalıdır.

Kayıt prosedürü: Geri dönenler, ülke çapında bulunan sosyal güvenlik kurumları aracılığıyla sisteme kayıt yaptırabilirler.

Gerekli belgeler: Türk vatandaşı olmayanlar için: Geçerli ikamet izni kartı. Türk vatandaşları için: Türk kimliği ve Başvuru formu (SGK ofislerinden alınabilir)

Birinci çocuk için 300 TL, ikinci çocuk için 400 TL, üçüncü ve sonraki çocukları içinse 600 TL tutarında bir defaya mahsus Doğum Yardımı Ödemesi yapılmaktadır. Örneğin, 3 çocuklu bir aile üçüncü çocuklarının doğumundan sonra toplamda 1300 TL doğum yardımı almış olacaktır.

Emeklilik Sistemi

Kamu ve bireysel emeklilik sistemi mevcuttur. Katılım ücreti SGK'ya ödenir. SGK primleri dışında herhangi bir ek maliyet veya ek katılım ücreti yoktur. Gerekli şartları yerine getiren kişiler prim ödeme düzeyine göre aylık emeklilik ücreti alacaktır.

İhtiyaç Sahibi Gruplar

65 yaş üstü kişiler, 18 yaş üstü engelliler ve yasal vesayet kapsamında 18 yaş altı engelli akrabaları olan kişiler düzenli aylık ödeme alabilirler.

Geri dönenlerin erişimi

Gerekli belgeler: Gerekli belgeler: Nüfus cüzdanının tasdikli sureti, beyanname ve taahhüt mektubu, ödemenin gerçekleştiğini gösteren makbuz, 2 adet fotoğraf. Engelliliği gerektirendiren belge İl Maliye Ofisine ibraz edilmelidir.

Savunmasız insanlar

Emekli olduktan sonra ölen ve / veya en az 10 yıl çalışmış olan sigortalıların acil aileleri savunmasız insanlar yardımına hak kazanır. Ölen kişinin 5 yıldan fazla çalışması halinde 18 yaş altı çocukları, 20 yaş altı ortaokul ve 25 yaş altı yükseköğrenim gören çocuklar yetim yardımına hak kazanır. Daha fazla bilgi için: www.sgk.gov.tr

4 SOSYAL YARDIMLAR

Geri dönenlerin erişimi/emeklilik sistemi

Uygunluk ve gereklilikler:

- 18 yaş üstü Türk vatandaşları
- Yurtdışındaki çalışmalarını belgeleyebilecek göçmenler
- 18 yaşın üzerinde herhangi bir mesleği olmayan eşler ve vatandaşlar,

yurtdışında kaldıkları sürenin tamamı veya bir kısmı için SGK, Bağkur veya Emekli Sandığı'na primlerini yabancı para cinsinden ödemişlerse emekli maaşından faydalanabilirler

Kayıt Prosedürü:

Türkiye'ye dönüşlerinden itibaren iki yıl içerisinde primlerini ödedikleri SGK'ya başvurulur / kayıt olunur. Yurtdışından ödenen primler Türkiye'ye havale edilebilir ve havalenin gerçekleştiği tarihteki döviz kuruna göre hesaplanan Türk Lirası cinsinden geri ödenebilir. Sigortası olmayan kadınlar Bağkur kapsamında "ev hanımı sigortası" yaptırabilirler.

Gerekli belgeler:

Nüfus cüzdanının tasdikli sureti, beyanname ve taahhüt mektubu, ödemenin gerçekleştiğini gösteren makbuz, 2 adet fotoğraf

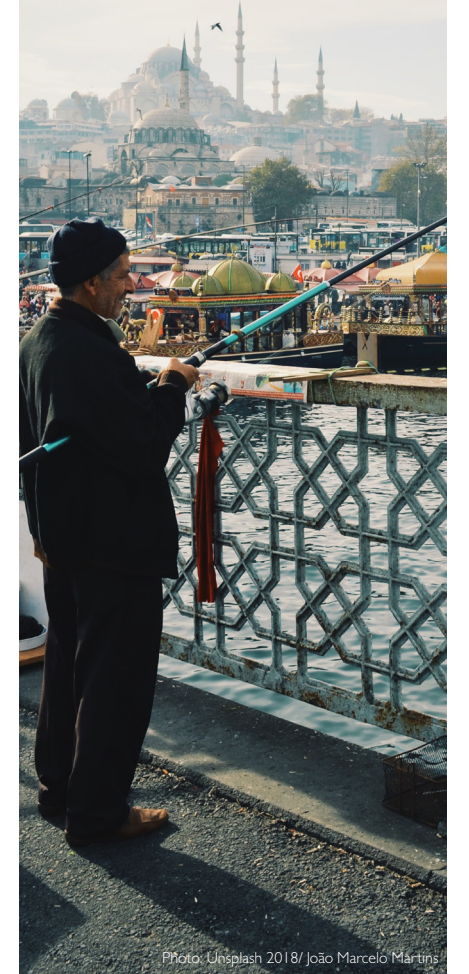

Photo: Unsplash 2018 / João Marcelo Martins

5 EĞİTİM

Eğitim İle İlgili Genel Bilgiler

Türkiye’de, 12 yıllık eğitim sistemi kız ve erkek çocuklar için zorunludur. 2012-2013’ten bu yana, mesleki eğitim ve din eğitimi seçeneklerini güçlendirmek için 4 + 4 + 4 adlı yeni bir sistem getirildi.

Maliyet, kredi ve burslar

Kamu eğitim kurumlarında, gündüz üniversite eğitimi için öğrenim ücreti yoktur. Akşam dersleri için öğrenim ücretleri üniversiteden üniversiteye değişebilir. Kredi ve Yurtlar Genel Müdürlüğü kredi vermektedir. Yurt sayısı oda tahsisine ve şehre göre değişiklik gösterebilir. 2021-2022 eğitim yılında, lisans öğrencilerine aylık 850 TL, yüksek lisans öğrencilerine 1700 TL ve doktora öğrencilerine 2550 TL ödenmektedir. Bu kredilerin, eğitim sonrasında geri ödenmesi gerekmektedir. Kredi Ve Yurtlar Genel Müdürlüğü bir devlet kurumudur ve Türkiye’deki herhangi bir yükseköğretim kurumunda öğrenim görmek isteyen öğrencilere kredi sağlamaktadır. Son başvuru tarihleri ve gereksinimleri şu adreste bulunabilir: <https://kygm.gsb.gov.tr/>

Yabancı diplomaların onaylanması ve doğrulanması

Diploma denkliği için başvurular şahsen veya posta yoluyla Yüksek Öğretim Kurulu’na yapılabilir. Diploma denkliği için başvuranların ihtiyacı olan belgeler:

- T.C. Kimlik kart Fotokopisi
- Önceki okul diplomasının aslı veya onaylı bir kopyası
- Diploma aslı
- Diplomanın tercüme edilmiş hali
- Resmi transkript ve öğrencinin son

iki yıldır yurtdışında okuduğu diplomaların aslı.

- Resmi transcript’in recüme edilmiş hali.

Photo: IOM 2016/ Muse: Mohammed

5 EĞİTİM

Geri dönenlerin erişimi

Kayıt prosedürü: Kayıt prosedürü: Ortaöğretiminin tamamını veya bir kısmını yurtdışında tamamlayanlar için denklik prosedürü uygulanmaktadır. İlkokul için denklik ilkökul idaresi tarafından belirlenir. Bu denklik talepleri Milli Eğitim Bakanlığı aracılığıyla www.meb.gov.tr veya yurtdışındaki konsolosluklar tarafından yapılabilir.

Gerekli belgeler:

- “Lise” için: son akademik yılın eğitim sertifikası veya ilgili diploma.
- Meslek lisesi eğitimi için: Yurtdışındaki mesleki eğitim okulundan alınan sertifika, ilgili diploma veya mesleki eğitimden önce tamamlanan okulun devam kayıtları.

Lisans derecesi, lisansüstü ve lisans öğrencilerinin denkliği, aşağıdaki belgelerin sunulması üzerine YÖK tarafından kararlaştırılır.

- Lise eğitim sertifikası veya mezuniyet sertifikası, alternatif olarak tasdikli kopya,
- Konsolosluklardan ve / veya Türkiye Milli Eğitim Bakanlığı’ndan talep edilen lise denklik belgesi,
- Lisans diplomasının aslı veya lisans ve / veya lisans eğitimine ait ilgili belgelerin aslı veya bu belgelerin Türk büyükelçilikleri tarafından veya noter tarafından onaylanmış Türkçe tercümesi,
- Yurtdışından alınmış diplomaların aslı veya onaylı kopyası,
- Kimlik kartının fotokopisi,
- Giriş ve çıkış tarihlerini gösteren sayfaları içeren pasaportun onaylı sureti,
- Denklik isteme nedenlerini belirten mektup
- Zarf boyutu 26 x 35 cm

Denklik başvuru formları Genel Belgeler Birimi YÖK Bilkent Ankara’dan temin edilebilir. Ayrıntılı bilgi için: Tel 90 312 298 79 33, Web: <https://edenklik.meb.gov.tr/>, Adres: Yükseköğretim Kurulu Başkanlığı 06539 Bilkent ANKARA

Photo: IOM 2016/ Muse: Mohammed

Çocukların genel durumu

Türkiye nüfusunun %26,9'u (22.738.300) çocuklardan oluşmaktadır. Toplam okullaşma oranı, devlet okulu sistemine göre, %93,2 (2020-2021) iken, kızlar için ortaokul seviyesi %88,7 ve erkekler için %89,0'dur. Bununla birlikte, Türkiye'de ilköğretimdeki özel okulların önemli bir rolü vardır. Sağlık sistemi ayrıca 18 yaşına kadar çocuklara ücretsiz sağlık hizmeti sunmaktadır. Bu kapsamda Türkiye'de "Genişletilmiş Aşılama Programı" uygulanmaktadır. Buna boğmaca, difteri, tetanos, kızamık, kızamıkçık, kabakulak, tüberküloz, poliomyelit, hepatit B ve H. influenza tip b'nin kontrolü ve tamamen ortadan kaldırılması için aşılama hizmetleri dahildir. Şu anda tüm çocuklar için bu aşuların tümü ücretsizdir. Bu program sayesinde Türk çocukları 2002 yılından beri çocuk felci olmamaktadır. Ayrıca yeni doğanlarda yüksek ölüm oranlarına neden olan tetanos 2009 yılında ortadan kaldırılmıştır. Türkiye İstatistik Kurumu'na göre, ekonomik bir faaliyette çalışan çocukların sayısı (5-17 yaş) 2020'de 720.000 (% 35,9) oldu (bu rakamlar 2019 yılına ait olup, o tarihten bu yana güncellenmemiştir). Bu nedenle, çocuk işçiliğinin ortadan kaldırılması amacıyla "Çocuk İşçiliğinin Sona Erdirilmesi (2017-2023) Ulusal Çocuk Programı" başlatılmıştır. Bu kapsamda 2018 yılı "Çocuk İşçiliğiyle Mücadele Yılı" ilan edilmiştir.

Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı, Çocuk Hizmetleri Genel Müdürlüğü

Bu Müdürlük, savunmasız durumdaki çocuklara yardım etmek amacıyla

kurulmuştur ve Türkiye'de bu bağlamdaki başlıca kuruluştur. Aşağıda ismi verilen kuruluşlarla koordineli olarak farklı hizmetler sunmaktadır.

- Çocuk Evleri: 0-18 yaş arasındaki çocuklara yönelik ev ortamına benzer birimlerdir.
- Çocuk Evleri Sitesi (ÇES): Sosyal hizmet birimlerine benzer konut imkânları sunan bir kurumdur ve korunmaya muhtaç çocukların destek alabileceği aynı kampüste yer almaktadır.
- Çocuk Evleri Koordinasyon Merkezi Müdürlükleri (ÇEKOM): İllerdeki çocuk evlerinin planlanması, açılması ve işleyişini yürütmek üzere kurulmuş merkezlerdir. Çocuk Evlerinin giderlerini kontrol etmenin yanı sıra Çocuk Evleri arasındaki koordinasyonu da sağlamaktadır.
- Çocuk Destek Merkezleri: Suça sürüklendiği, suç mağduru olduğu veya sokakta toplumsal tehlikelerle karşılaştığı için psikososyal desteğe ihtiyaç duyduğu tespit edilen çocuklara geçici bakım ve koruma sağlayan merkezlerdir. Bu merkezlerde, çocukların fiziksel, duygusal, fizyolojik ve sosyal ihtiyaçları belirlenmektedir.
- Çocuk Koruma İlk Müdahale ve Değerlendirme Birimi (ÇOKİM): Uygun hizmet modeli belirlenene kadar hizmet veren birimlerdir. Bu birimler belirli korumaya ihtiyaç duyan çocuklara yöneliktir. Örneğin, suça sürüklenen çocuklar vb.
- Anne ve Çocuk Eğitim Vakfı (AÇEV): Bu kuruluş, ülke genelinde

korunmaya muhtaç çocuklar, ebeveynler ve genç kadınlar için bilime dayalı eğitim programları geliştirmekte ve uygulamaktadır. Tel: 90 (212) 213 42 20 / 213 46 39 , Web: <https://www.acev.org/>

- Anne ve Bebek Sağlık Vakfı: Başlıca amacı Türkiye'deki bebek ölümlerini azaltmaktır ve seminerler gerçekleştirerek kaynak geliştirme faaliyetleri düzenlemektedir

7 İLETİŞİM BİLGİLERİ

Uluslararası Göç Örgütü (IOM)
Birlik Mahallesi Şehit Kurbanı
Akboğa Sokak No:24 Yaşam
Hastanesi Yanı Çankaya/Ankara.
+90 (0) 3124543000
ankmission@iom.int
http://www.turkey.iom.int/

Kadın Girişimciler Derneği
Danışmanlık ve Yardım
Büyükdere Caddesi, Nr. 199, Şişli
+90 (0) 212 266 82 61
+90 (0) 212 266 82 65
kagider@kagider.org
http://www.kagider.org

Aile, Çalışma ve Sosyal
Hizmetler Bakanlığı
Eskişehir Yolu Söğütözü Mah.
2177. Sok. No: 10/A 06510
Çankaya/ANKARA, + 90 705
50 15, abdisiliskiler@aile.gov.tr/
https://www.aile.gov.tr/

Sığınmacılar ve Göçmenlerle
Dayanışma Derneği
(SGDD-ASAM)

Birlik Mahallesi Katar Caddesi
No: 11 Çankaya /ANKARA
+90 312 427 55 83
sgdd@sgdd-asam.org www.
sgdd.org.tr

İnsani Yardım Vakfı
Büyük Karaman Caddesi,
Taylasan sokak, 3, Fatih, İstanbul
+90 02126312121
info@ihh.org.tr
www.ihh.org.tr

Türkiye İş Kurumu
Emniyet Mahallesi Mevlana
Bulvarı
No:42 Ankara, TR
0312 216 30 00
0312 216 30 01
www.iskur.gov.tr

Çocuk Hizmetleri Genel
Müdürlüğü

Eskişehir Yolu Söğütözü Mah.
2177 Sk.No:10/A Kat:10/11/12/13
+90 (312) 705 50 00

İGAM –İltica ve Göç
Araştırmaları Merkezi
Gaziosmanpaşa Mahallesi,
Nenehatun Caddesi, Şairler
Sokak No:7/2- Çankaya/
ANKARA
00 90 312 440 23 55
igam@igamder.org
https://www.igamder.org/

8 ÖZET OLARAK

Dönmeden Önce Alınacak Tedbirler

- **Sosyal güvenlik :** Türkiye'ye dönecek olan Türk vatandaşları, sağlık ve sosyal güvenlik süreçleri için Çalışma ve Sosyal Güvenlik Ataşeliğine başvurabilme hakkında sahiptir. Bilgi için: 00 90 312 444 32 01 / diyih@csgeb.gov.tr / <https://www.aile.gov.tr/>
- **Sağlık sigortası:** Genel sağlık sigortasından faydalanmak için başvuru sahiplerinin Türkiye'de kalıcı bir adresinin olması gerekmektedir. Bu nedenle, Nüfus ve Vatandaşlık İşleri Genel Müdürlüğü'ne başvurmalıdır. Bilgi için: 00 90 312 591 2100 / www.nvi.gov.tr/
- **Eğitim:** Başvuru sahipleri, eğitimlerine Türkiye'de devam etmek istiyorlarsa yurtdışındaki eğitim ataşeliğine veya eğitim danışmanlık bürosuna başvurabilmektedirler. Eğitim kurumu, e-okul sistemine kayıtlıysa, söz konusu kuruluş Türk eğitim kurumu olarak kabul edilmektedir. <http://abdigm.meb.gov.tr/www/yurtdisi-temsilciliklerimiz/icerik/27>.
- **E-Devlet:** Başvuru sahipleri, Türkiye büyükelçilikleri ve konsoloslukları aracılığıyla e-devlet hesabı edinebilmektedir. Yurtdışında yaşayan Türk vatandaşları birçok hizmete kolayca erişmek için bu internet sitesini kullanabilirler. <https://giris.turkiye.gov.tr/Giris/>
- **Bürokratik prosedürler:** Usuller ve bürokratik işlemlerle ilgili genel ve daha ayrıntılı bilgi almak isteyen başvuru sahipleri aşağıdaki internet sitesini ziyaret edebilirler: <https://www.ytb.gov.tr/>, 0(312) 218-40-00, info@ytb.gov.tr, ytb@hs01.kep.tr

Varışın Hemen Ardından Alınacak Tedbirler

- **Sağlık sigortası:** Ülkeye varınca, başvuru sahipleri genel sağlık sigortasından faydalanabilmek ve adreslerini güncellemek için Nüfus ve Vatandaşlık İşleri Genel Müdürlüğü'ne başvurmalıdır. <https://www.nvi.gov.tr/il-nufus-mudurlukleri>
- **Sosyal güvenlik:** Adres değişikliği sonrasında, başvuru sahibi yazılı dilekçeyle sosyal güvenlik kurumunun il müdürlüğüne başvuru yapmalıdır. http://www.sgk.gov.tr/wps/portal/sgk/tr/kurumsal/il_mudurlukleri
- **Sertifikaların tanınması:** Diploma denklik belgesi alabilmek için adayların Yükseköğretim Kurulu'na başvurmaları gerekmektedir. Gerekirse adayların yerleştirme ve yeterlilik sistemine dahil edilmeleri istenir. 0850470 0 965 denklik@yok.gov.tr <https://denklik.yok.gov.tr/iletisim>
- **Eğitim:** İlk ve ortaöğretimlerine devam edebilen başvuru sahiplerinin il milli eğitim müdürlüklerine başvuruda bulunmaları gerekmektedir. https://www.meb.gov.tr/baglanti/mem/index_ilmem.php
- **İstihdam:** İşgücü piyasasına girmek isteyen başvuru sahipleri Türkiye İş Kurumu'na başvurmalıdır: <https://www.iskur.gov.tr/iletisim>
- **E-Devlet:** e-devlet hesabı olmayan başvuru sahipleri, şifre edinmek için şehirlerde bulunan PTT şubelerine gitmelidirler. <https://www.ptt.gov.tr/Sayfalar/Banka/DigerTicariIslemler.aspx>

Photo: Unsplash 2018/ Meriç Dağı

